

OVERLEG JODEN, CHRISTENEN, MOSLIMS

Uitgesproken tekst op 25 juni 2015 – Hanneke Gelderblom-Lankhout

Ik heb even boven gekeken naar het kunstwerk dat oorspronkelijk “Anne Frank Moskee” heette. Kunst behoort tot de culturele vrijheden die wij in Nederland koesteren. Naar wij allen weten zijn er ook landen in de wereld waar dat helaas niet het geval is.

Hier gaat het om een zogeheten conceptuele kunstuiting.

Kunst met een boodschap.

In de afgelopen weken hebben wij hierover talloze gesprekken gevoerd met de diverse geledingen in onze achterban en vele bezwaren gehoord en doorgegeven.

Dat heeft ertoe geleid dat het kunstwerk is aangepast. Dank daarvoor aan Kemal Rijken en Meta Knol.

Maar toch staat er een soort replica van het Achterhuis.

En Anne Frank wordt opgevoerd als symbool van tolerantie.

De eerste vraag die bij ons opkomt: is de boodschap “*a monument to the Dutch*” nu wel juist? Nog steeds denk ik dat het niet juist is..

Zijn Anne Frank en het Achterhuis wereldwijd een symbool van tolerantie? zoals de kunstenaars beweren.

Ik breng in herinnering dat het begrip “*Dialog*” ook in de eerste versie voorkwam.

Waar is dat gebleven?

Het Anne Frank huis is een symbool van alle Nederlanders – Joden, Christenen én Moslims.

Mijn meest dringende vraag luidt: Vraagt het respect voor haar niet juist dat je van dat symbool dus afblijft.

Is iedere toevoeging, hoe goed ook bedoeld, niet overbodig?

En in het boekenkastje voor de “verborgen” trap staat wel een Koran, maar geen Bijbel en ook geen Tenach. Domweg vergeten?

Het Anne Frankhuis met gebedskleed op de vloer voelt als een aantasting van haar primaire boodschap: *hier zocht ik bescherming tegen racisme en haat. Ik wil leven.*

Maar zij werd verraden, gedeporteerd en is in Auschwitz gestorven.

De toevoegingen van de kunstenaars willen de Nederlandse geschiedenis en de culturele erfenis weergeven. Is daar op deze manier behoefte aan?

Is het niet een erg in een bepaalde richting sturende interpretatie?

Willem van Oranje, onze Vader des Vaderlands, maakte handig gebruik van de Joden die uit Spanje via Portugal naar Amsterdam kwamen op de vlucht voor de Spaanse katholieke koningen.

Joden vluchtten over zee ook naar Turkije en naar Marokko en die contacten kwamen de handel goed van

pas. Want ja, ook Sulyman de Grote verleende toegang, asiel zouden we nu zeggen.
Die tolerantie van toen was bijzonder en er viel zeker te leven in de moslimlanden als getolereerde minderheid, mits je gedeisd hield en netjes je dhimi belasting betaalde.
En de kreet liever Turks dan paaps op de geuze penning was ook een keuze tussen de brandstapel en blijven leven als minderheid.

En dat brengt mij terug bij de vraag principiële vraag :tolerantie, is dat genoeg?

Het antwoord luidt nee.

Tolerantie zet niet aan tot onderzoek naar vooroordelen, tolerantie is mooi gebaar van de meerderheid - maar betekent geen gelijkwaardigheid.

Het betekent dat vooroordelen blijven bestaan, waar je niks aan hoeft te doen.

Wij van de dialoog gaan heel bewust een stap verder. Dialoog is naar elkaar luisteren, elkaar leren begrijpen en respecteren dat er verschillen zijn die blijven.

Wij zijn van die dialoog, dat is niet gemakkelijk maar wel zeer nodig.

Alle goede bedoelingen ten spijt zeggen wij vandaag, hier en nu:

Anne Frank wordt tekort gedaan. zij is geen symbool van tolerantie maar een waarschuwing dat tolerantie niet langer genoeg is.